

Dosarul nr. 1ra-752/2022
1-21105415-01-1ra-18052022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Nadejda TOMA

judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Schibin Dina în numele succesorului părții vătămate Ostafi Sergiu și de avocatul Havrun Alexandru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022, în cauza penală privindu-l pe

ZABICA Iustin XXXXX

născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.07.2021 – 09.11.2021;

Instanța de apel: 27.12.2021 – 02.02.2022;

Instanța de recurs: 18.05.2022 – 02.08.2022.

Asupra recursurilor ordinare menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 09 noiembrie 2021, *cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală*, Zabica Iustin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 4 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 5 ani.

De la Zabica Iustin s-a încasat în beneficiul statului suma de 12 128 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

De la Zabica Iustin s-a încasat în beneficiul lui Ostafi Sergiu suma de 33 386 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 150 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea civilă, fiind respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin sentință, a fost soluționată și soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că Zabica Iustin la 01 aprilie 2021, în jurul orei 01:45, în lipsa permisului de conducere, fiind în stare de ebrietate, conducând pe traseul R-13 Bălți - Florești cu viteză excesivă automobilul de model „Toyota Corolla”, cu n/î XXXXX care îi aparține, a comis accident rutier în următoarele circumstanțe:

Astfel având ca pasager pe bancheta din față pe minora Jenenco Nicoleta născută la 06.07.2004, pe bancheta din spate în partea stângă pe Caldararu Victor născut la 23.08.2000 și în partea dreaptă pe minora Ostafi Alina născută la 26.05.2003, în apropierea XXXXX, la km. 14+400m., nu a manifestat atenție sporită la trafic, nu a ținut permanent seama de împrejurări, nu a luat în considerare starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a participanților la el, împotriva accidentelor și consecințelor acestora, prin ce a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova Nr. 357 din 13.05.2009 și anume prevederile pct. 10 alin. (2), lit. a), „Persoana care conduce un vehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria din care face parte autovehiculul condus”; pct. 14 lit. a) „Conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul dacă a consumat băuturi alcoolice” și pct. 45 alin. (1) lit. a), b), d), conform căruia „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase”, „situația rutieră” și prin urmare a derapat de pe traseu inversându-se pe partea dreaptă, în urma cărui fapt pasagera Ostafi Alina conform raportului de expertiză judiciară nr. 202110C0057 din 18.06.2021, a suportat leziuni corporale grave periculoase pentru viață sub formă de: traumă cranio-cerebrală acută închisă manifestată prin hemoragie în țesuturile epicraniene a regiunii temporo-parietală pe dreapta, hematom subdural acut masiv temporo-parietal pe dreapta, hemoragie subarahnoidiană frontal-parietal- temporal pe dreapta cu extindere la bază; fractură deschisă a osului zigomatic pe dreapta; plagă contuză pe buza superioară; echimoză pe pleoapa superioară a ochiului drept cu edem moderat a țesuturilor moi și hemoragie conjunctivă, practic pe toată suprafața; echimoze sub barbă pe dreapta; excoriație pe nara dreaptă, în regiunea supra orbitală pe stânga, de la care a survenit decesul.

În drept, acțiunile lui Zabica Iustin au fost calificate în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, ca *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate.*

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura r-nului Sîngerei, Ludmila Zaharia, care a solicitat casarea sentinței în latura pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care lui Zabica Iustin să-i fie stabilită pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În motivarea apelului a indicat că:

- instanța de fond din motive neîntemeiate a aplicat inculpatului Zabica Iustin cea mai blândă pedeapsă, care este neproportională cu pericolul social al acțiunilor criminale comise, în lipsa unor circumstanțe atenuante, neținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, care în nici o măsură nu motivează aplicarea unei pedepse condiționate;

- la motivarea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoarea stabilită lui Zabica Iustin, instanța a indicat că inculpatul este posesor al pensiei pentru grad de invaliditate, însă nu a ținut cont că boala cu care este diagnosticat îi permite să ducă un mod de viață normal, și nu l-a împiedicat să conducă automobilul fără a deține permis de conducere, în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, punând în pericol securitatea mai multor persoane;

- pedeapsa numită este insuficientă pentru îndreptarea și corectarea inculpatului Zabica Iustin, reeducarea inculpatului fiind posibilă doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate.

3.2. Succesorului părții vătămate, Ostafi Sergiu, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului Zabica Iustin să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, iar acțiunea civilă să fie admisă în totalitate.

În motivarea apelului succesorul părții vătămate a indicat că:

- pedeapsa aplicată prin sentință inculpatului Zabica Iustin este prea blândă, și nu s-a ținut cont de gravitatea, caracterul infracțiunii, de gradul prejudiciabil al ei și de consecințele faptei infracționale;

- pedeapsa condiționată aplicată față de Zabica Iustin nu-l va corecta și nu-l va reeduca, respectiv scopurile pedepsei nu vor fi atinse în cazul dat;

- prejudiciului moral încasat de la Zabica Iustin, este unul prea mic în raport cu suferințele psihice cauzate în legătură cu decesul fiicei, care era unicul copil și unica speranță și sprijin.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022, apelurile declarate au fost admise, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o hotărâre nouă, în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Lui Zabica Iustin, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce

mijloace de transport, începând din data de 02 februarie 2022, cu luarea imediată a acestuia sub strajă din ședința de judecată.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a concluzionat despre necesitatea aplicării în privința inculpatului Zabica Iustin a pedepsei sub formă de închisoare, însă eronat a concluzionat că în condițiile speței este oportună suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune, în temeiul art. 90 Cod penal, or, aceasta nu a luat în considerare și nu a apreciat la mod convenit împrejurările cazului ce se referă la fapta infracțională și urmările prejudiciabile ale acesteia.

Ca rezultat, instanța a încălcat principiile individualizării pedepsei penale, or, prin suspendarea condiționată a executării pedepsei nu vor putea fi atinse scopurile pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal.

Colegiul penal, reținând prevederile art. 75 Cod penal, a concluzionat că potrivit circumstanțelor cauzei ce privesc motivele și modalitatea comiterii faptei infracționale, gradul prejudiciabil și urmările produse, în privința lui Zabica Iustin urmează a fi aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, cu executarea ei reală.

În susținerea acestei concluzii Colegiul penal a reținut că, Zabica Iustin a fost recunoscut vinovat de încălcarea regulilor de securitate a circulației, ce din imprudență s-a soldat cu decesul unei persoane, infracțiune prevăzută de art. 264 alin. (4) Cod penal, care conform prevederilor art. 16 alin. (4) Cod penal, se califică ca fiind infracțiune gravă, care se sancționează cu privire de libertate de la 4 la 8 ani.

Astfel, Colegiul penal a concluzionat, că pentru faptele comise, inculpatul urmează să ispășească real pedeapsa închisorii, categoria acestei pedepse la caz fiind în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunilor – *inculpatul a urcat la volanul automobilului în stare de ebrietate, a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere*; natura și gravitatea consecințelor infracțiunii – *a fost pusă în pericol securitatea publică, iar urmare a acțiunilor inculpatului a fost produs accident rutier, soldat cu decesul minorei Ostafi Alina*; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit - *deși încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere soldată cu decesul unei persoane se consideră infracțiune comisă de imprudență, totuși urmează de notat că inculpatul a fost în stare de ebrietate alcoolică când a decis să conducă mijlocul de transport, supunând riscului și pasagerii pe care îi avea în automobil.*

La stabilirea cuantumului pedepsei pentru fapta comisă de către Zabica Iustin, Colegiul a reținut că cauza a fost examinată în procedură simplificată, în baza probelor administrate la etapa urmăririi penale, inculpatul beneficiind de reducerea

limitelor sancțiunii, cuantumul pedepsei fiind stabilit, rezultând din noi limite formate în urma aplicării art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul a reținut că inculpatul a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii imputate și a solicitat în acest sens examinarea cauzei în procedură simplificată în baza probelor acumulate la etapa urmăririi penale; s-a căit sincer în fapta pe care a săvârșit-o; anterior nu a fost supus răspunderii penale, nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru, se caracterizează pozitiv, deține grad de dizabilitate.

Colegiul penal, ținând cont și de caracteristica pozitivă de la locul de muncă al inculpatului, ca concluzionat că va fi justificată aplicarea față de Zabica Iustin pentru fapta comisă, a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea reală a acesteia și cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, apreciind respectiva pedeapsă ca fiind pasibilă să atingă scopurile expuse de legislator în art. 61 Cod penal.

Colegiul nu a constatat prezența circumstanțelor ce ar agrava răspunderea penală a inculpatului Zabica Iustin, considerând că pedeapsa stabilită inculpatului Zabica Iustin sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executarea reală a pedepsei închisorii, este proporțională faptei comise de către acesta, echitabilă și pasibilă să atingă scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale, de corectare a vinovatului.

În opinia Colegiului, anume stabilirea unei pedepse cu executarea reală va putea influența asupra convingerii inculpatului de necesitatea respectării Legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar în condițiile prezentei spețe corectarea lui Zabica Iustin în condiții neprivative de libertate este imposibilă.

Cu referire la dezacordul succesului părții vătămate Ostafi Sergiu cu suma de 150 000 lei, stabilită pentru prejudiciul moral de către instanța de fond și solicitarea acestuia de a fi încasată suma de 1 000 000 lei, Colegiul a considerat că nu este necesar de a interveni, considerând justă și echitabilă soluția instanței de fond pe marginea acțiunii civile în latura despăgubirilor materiale de ordin moral, pe care o va menține fără modificări, aceasta fiind în corespundere cu prevederile art. 2036 alin. (1) și (2) și art. 2037 alin. (1) Cod civil.

Citând prevederile art. 219 alin. (3) pct. 1, 220 alin. (2), (3) Cod de procedură penală și prevederile art. 1998 alin. (1), 2036 alin. (1), (2), 2037 alin. (1) Cod civil, Colegiul penal a indicat că ține cont că în urma faptei infracționale ale inculpatului a decedat Ostafi Alina, unica fiică a lui Ostafi Sergiu, ultimul suportând suferințe psihice și psihologice în urma pierderii persoanei apropiate ce i-a fost speranța și sprijinul, concluzionând că suferințele suportate, sunt proporționale cuantumului despăgubirilor morale stabilite de instanța de fond, în mărime de 150 000 lei, sumă care este pe măsură să poată aduce satisfacție succesului părții vătămate, or, suma solicitată de 1 000 000 lei este una exagerată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. *Avocatul Schibin Dina, în numele succesorului părții vătămate, Ostafi Sergiu*, prin care, solicită casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei inculpatului și în latura civilă, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zabica Iustin să fie condamnat la 5 ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și admiterea integrală a acțiunii civile.

În argumentarea cererii depuse, indică:

- pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă, or, termenul de 3 ani închisoare este unul prea mic, care nu-și va atinge scopul de restabilire a echității sociale, nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatului, cât și a altor persoane, care continuă să săvârșească astfel de infracțiuni.

- suma de 150 000 lei, încasată de la inculpat cu titlu de prejudiciu moral, este una prea mică și inechitabilă în raport cu acțiunile inculpatului, nu aduce satisfacție succesorului părții vătămate care din cauza acțiunilor inculpatului și-a pierdut unicul copil;

5.2. *Avocatul Alexandru Havrun în numele inculpatului*, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței.

În argumentarea cererii de recurs, menționează că pedeapsa stabilită de instanța de apel este una prea aspră, având în vedere faptul că inculpatul a recunoscut vina în cele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, a achitat succesorului părții vătămate 1000 euro din suma prejudiciului moral, se caracterizează pozitiv, este posesorul pensiei pentru grad de dizabilitate, fiind diagnosticat cu *Paraperază flască, anomalie de dezvoltare a osului neural spinal spină bifică, Stare după internare chirurgicală. Tulburări de funcție a organelor bazinului mic (enureză)*, anterior nu a fost tras la răspundere penală, circumstanțe agravante nu au fost constatate, vârsta de doar 23 de ani a inculpatului, circumstanțe care au fost luate în calcul de instanța de fond la dispunerea suspendării executării pedepsei, conform art. 90 Cod penal.

5.3. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursurilor declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

6. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că recursul avocatului Alexandru Havrun în numele inculpatului urmează a fi respins, iar recursul avocatului Dina Schibin în numele succesorului părții vătămate, urmează a fi admis, din următoarele considerente:

6.1. Referitor la recursul avocatului Alexandru Havrun în numele inculpatului, Colegiul menționează, că potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de

procedură penală, *judecând recursul instanța este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit evidențiază că avocatul inculpatului, în recursul declarat indică drept temeiuri de casare pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs.

Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Lecturând recursul declarat de avocatul inculpatului, Colegiul reține că acesta nu este motivat prin prisma temeiurilor de recurs indicate de către recurent în partea dispozitivă a acestora.

În general, instanța de recurs notează că, pentru a se reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a se statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale, instanțele de fond urmau să facă abstracție de la prevederile art. 75 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepsei, limitele ei în raport cu circumstanțele agravante și atenuante, ținând seama de limitele stabilite în partea specială a Codului.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele

cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, instanța de apel just a concluzionat că sancționarea inculpatului cu suspendarea condiționată a pedepsei reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării ultimului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Subsidiar, Colegiul penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Astfel, din examinarea condițiilor în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că acesta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate, pe care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde. Instanța de apel corect a conchis că inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei numite și, respectiv, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, nu ar fi proporțională faptelor prejudiciabile săvârșite și persoanei inculpatului.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, iar stabilirea modului de executare a pedepsei inculpatului este conformă prevederilor legale. Or, așa cum a menționat și instanța de apel, faptul că inculpatul deține grad de invaliditate, nu l-a împiedicat să săvârșească infracțiunea fără a deține permis de conducere, în stare de ebrietate și care s-a soldat cu decesul unei persoane.

Mai mult, argumentele formulate de avocatul inculpatului au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4.1.**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, or materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele din recursul înaintat de avocatul Alexandru Havrun nu și-au găsit confirmare, motiv pentru care recursul urmează a fi respins, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Dina Schibin în numele succesorului părții vătămate, Colegiul consideră că acesta este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei recurate parțial, doar în partea stabilirii pedepsei și în

latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din prevederile art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul urma să verifice mai amănunțit legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în latura civilă privind stabilirea cuantumului prejudiciului moral, în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și să adopte o hotărâre legală și întemeiată în această parte.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului, ori, se atestă că, recurenta este de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârile recurate sub aspectul stabilirii pedepsei în privința inculpatului cât și sub aspectul soluționării acțiunii civile în ceea ce privește prejudiciul moral, iar motivele invocate Colegiul le consideră întemeiate, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Sub acest aspect, se constată că, instanța de apel la emiterea deciziei în privința inculpatului Zabica Iustin, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă și anume în partea ce ține de stabilirea cuantumului prejudiciului moral, dispunând încasarea din contul acestuia în beneficiul părții vătămate Ostafi Sergiu, a prejudiciului moral în sumă de 150 000 lei, or conform acțiunii civile, partea vătămată a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, având în vedere că în urma accidentului rutier, de producerea căruia este vinovat inculpatul, a decedat unicul copil al succesorului părții vătămate.

Astfel, Colegiul consideră că soluția instanței de apel este argumentată insuficient, deoarece aceasta și-a motivat soluția privind încasarea în beneficiul

părții vătămate a pagubei morale în sumă de 150 000 lei, considerând că este una echitabilă vizavi de suferințele fizice și psihice suportate, doar prin faptul că suma solicitată de partea vătămată este una neîntemeiată și exagerată, fără a argumenta micșorarea cuantumului și fără a ține cont de faptul că cuantumul despăgubirilor stabilit, rezultă din necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit și să aibă un caracter compensatoriu, ținând totodată cont și de cuantumul prejudiciilor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele similare, examinate în privința Republicii Moldova.

De menționat că, hotărârile pronunțate de instanțele inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea și necesită a se menționa că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Se reține că, legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat, or art. 2037 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, expres prevede că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Totodată, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Cu referire la stabilirea pedepsei în privința inculpatului Zabica Iustin, Colegiul notează că prin sentință pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, acestuia i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar în baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 5 ani.

Judecând cauza în ordine de apel, instanța de apel a dispus excluderea prevederilor art. 90 Cod penal în privința lui Zabica Iustin, motivând decizia în partea respectivă.

Totodată, Colegiul notează că, instanța de apel a dispus și micșorarea termenului pedepsei stabilite de prima instanță, stabilindu-i inculpatului pedeapsa de 3 ani închisoare, însă fără o motivare corespunzătoare și fără a ține cont de argumentele procurorului și ale părții vătămate expuse în apel și reiterate în recurs.

În speță, Colegiul lărgit consideră că, motivarea soluției instanței de apel de micșorare a termenului pedepsei cu închisoare în privința inculpatului Zabica Iustin,

este absolut nemotivată or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Articolul 75 Cod penal, stipulează criteriile generale de individualizare a pedepsei prin care se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Din aceste considerente Colegiul lărgit conchide că instanța de apel nu a dat o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art. 61, 75 Cod penal, soluției adoptate, adică nu și-a motivat suficient soluția în latura civilă cât și în partea stabilirii pedepsei inculpatului, adoptând soluții pripite în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul părții vătămate cât și în partea micșorării termenului pedepsei cu închisoare de la 4 ani la 3 ani, situație care cade sub incidența erorii de drept cuprinsă în prevederea art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, iar decizia urmează a fi casată în partea respectivă, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual - penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de prevederile art. 225 Cod de procedură penală și practica CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Havrun Alexandru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022, în privința lui *ZABICA Iustin XXXXX*.

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Schibin Dina în numele succesorului părții vătămate Ostafi Sergiu, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022 în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral în privința

inculpatului *ZABICA Iustin XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

ZABICA Iustin XXXXX urmează a fi eliberat din penitenciar dacă a fost reținut în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022 și dacă în privința acestuia nu este aplicată măsură preventivă sub formă de arest sau acesta nu execută pedeapsă penală în baza altor hotărâri judecătorești.

În rest, dispozițiile deciziei recurate, se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea în care a fost dispusă rejudecarea, în rest este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 24 august 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO